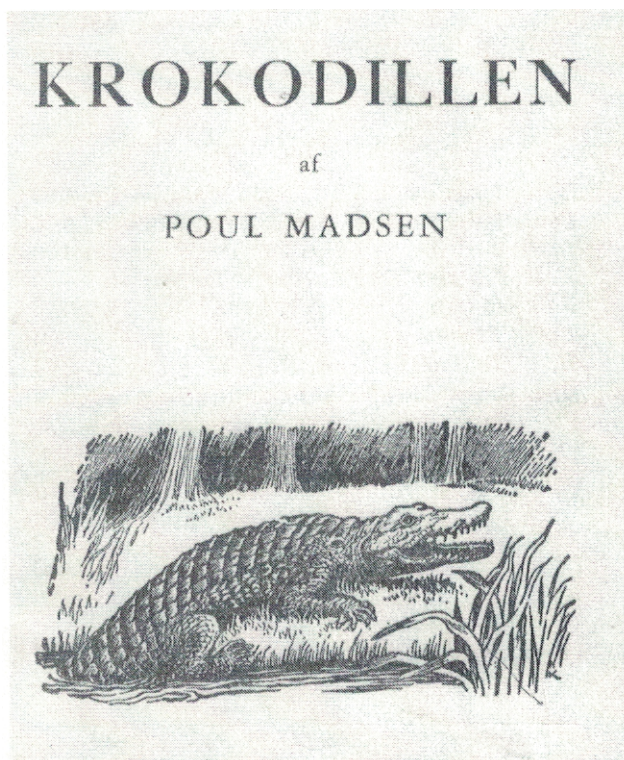




*En hovedlinie i Jobs bog, fremholdt på
sommerstævnet på Nyborg Strand*

Hvad er det vigtigste i Jobs bog? Er det det, Job siger, eller det, hans venner siger, eller det, Gud siger? Der er ikke tvivl om, at det, Gud siger, er bogens vigtigste afsnit. Det er vi alle enige om.

Men når vi undersøger, hvad Gud siger, finder vi, at han taler særlig meget om krokodillen. Gud anser krokodillen for så betydningsfuld, at han bruger mere end et kapitel til at skildre den (kap. 40,20 til 41,25). Heraf kan vi med simpel logik slutte, at krokodillen er det vigtigste i Jobs bog. Det er så enkelt, som det kan være – men alligevel har jeg på fornemmelsen, at mange bibellæsere springer kapitlerne om krokodillen over, når de kommer til dem i Jobs bog!

At krokodillen er det vigtigste i Jobs bog, fremgår også af den kendsgerning, at Job bøjer sig i støvet for Gud og giver ham æren, så snart han har hørt om krokodillen. Da forstod Job, at alt, hvad han havde sagt, var ord uden indsigt, og han tog dem tilbage. Da forstod han, at han havde fordunklet Guds råd med sine egne ord og tanker, og at han indtil da kun havde hørt et rygte om Gud, men at han nu, da han havde hørt om krokodillen, havde fået nåde til at se Gud (kap. 42,1-6).

Læser du afsnittet om krokodillen igennem, vil du se, at

den ikke just var nogen yndig skabning. Den var ikke præget af blidhed og ynde, den omgav sig ikke med stilhed og hensynsfuldhed. Den var klumpet og klodset, den var grov og usleben, den var rå og plump. Den støjede og prustede og stønnede og væltede sig frem og trampede alt ned. Den var ikke til at tæmme, intet våben bed på den, intet kunne standse den. »Hvem møder den og slipper fra den, hvem under himmelen?« (kap. 41,2). »Når den rejser sig, gyser helte, fra sans og samling går de af skræk« (kap. 41,16). »Alt, hvad højt er, ræddes for den, den er konge over alle stolte...« (kap. 41,25).

Ja, således var den, og således er den. Krokodillen er den samme i dag. Den gør samme gerning og har samme betydning som på Jobs tid. Kender du den?

Job, inden han mødte krokodillen

Vi kender alle Job. Han var det fineste menneske, man kan tænke sig. Han var from og retsindig, han frygtede Gud og veg fra det onde (kap. 1,1). Han vogtede nøje over sin families færd og varetog sin store ejendom mønstergyldigt. Man kan ikke andet end respektere ham – han var da også højt anset. Selv i Himmelen var han kendt som en hellig og retskaffen mand, og Gud selv talte rosende om ham.

Det var ikke muligt at sætte en finger på ham. Det ser ikke ud til, at han som vi andre havde et eneste svagt punkt. Man kunne gå ham efter i sømmene uden at opdage nogen skavank.

Ja, han er så fuldkommen, at vi andre beundrende holder os på ærbødig afstand af ham. Når Job kommer ind iblandt os, sænker vi røsten og tier, vi letter os i sædet og rejser os – og Job har selv en hemmelig tilfredsstillelse heraf – han nyder dybt nede i sit hjerte det indtryk, han gør på andre mennesker. Denne »nydelse« kommer selvfølgelig ikke til syne, giver sig ikke udtryk. Nej, Job er en hellig mand, en sand Guds mand, og han ved, at ydmyghed er sædet for al sand hellighed. Derfor kommer denne indre tilfredsstillelse over at møde andres agtelse aldrig frem. Det er vel i øvrigt tvivlsomt, om Job selv er sig denne »nydelse« bevidst.

Men Gud ser den. Han ser Jobs hellighed og fryder sig over den. Men han ser også Jobs skjulte hovmod og beslutter sig til at frelse ham fra det. Og så begynder Herren at helliggøre den hellige – et arbejde, kun Gud forstår sig på!

Midt i sin hellighed og retskaffenhed led Job nemlig af en alvorlig åndelig sygdom, dens navn er »jeg-sygen«. Den er beskrevet i kap. 29, hvor Job taler, medens han er under behandling for denne sygdom:

»Ak, havde jeg det som tilforn ...
da jeg gik ud ti I byens port
og rejste mit sæde på torvet.
Når ungdommen så mig, gemte den sig,
og oldinge rejste sig og stod op.
Jeg reddet den arme,
jeg fryded enkens hjerte,
jeg klædte mig i retfærd,
jeg var den blindes øje,

jeg var den lammes fod,
jeg var den fattiges fader, den lovløses tænder brød *jeg*
... *mig* hørte de på og bød,
var tavse, mens *jeg* gav råd,
ingen tog ordet, når *jeg* havde talt ... «

Du ser, sygdommen havde grebet denne hellige mand temmelig alvorligt, og Gud var nødt til at gribe ind, om ikke Job skulle gå til grunde i denne sygdom. Der er nemlig retfærdige, som omkommer i deres retfærdighed.

Sygdommen ytrede sig bl. a. på den måde, at man beundrede Job for hans hellighed. Men det kan Gud i det lange løb ikke være passiv overfor. I Det nye Testamente vil du se, at Gud er meget omhyggelig med, at al hellighed udelukkende tilregnes vor Herre Jesus Kristus. Derfor berømmes hverken Peter eller Johannes eller Paulus for deres hellighed, skønt de vitterligt er hellige helt igennem. Og ingen af os føler, at disse mænd omgiver sig med et skær af utilnærmelighed på grund af deres hellighed. Nej, de var fuldt på det rene med, at deres hellighed ene og alene skyldtes deres Frelser og Herre – derfor tog de aldrig sig selv højtideligt og hævdede sig ikke op over andre kristne – men de tog deres Frelser og Herre og hans vilje med deres liv meget højtideligt og lærte andre at gøre det samme. De ville ikke beundres for deres hellighed, men det lå dem tungt på sinde, at Kristus blev beundret i dem, og de så frem til den dag, da han skal beundres i alle dem, der tror (2. Tess. 1,10).

Anderledes med Job! Han var hellig, men ikke så hellig, at han ikke gerne ville være centrumsfigur og beundres af mennesker. Dybt i hans væsen boede der et *hovmod* – og det et hovmod af den allerfarligste art, nemlig hovmodet over egen hellighed!

Dette hovmod ledede ikke Job til at gøre eller sige noget, der i og for sig var forkert. Det førte ham ikke ud i synd, men alligevel plettede det hans hellighed i Guds øjne og gjorde det nødvendigt for Gud at gribe ind i hans liv med så radikalt et middel som krokodillen!

Den hellige Job skulle som sagt helliggøres. Hans hellighed skulle renses for hovmodet, det religiøse hovmod med dets dybe rødder. Hans hellighed og hovmod var sammenvævet i en sådan grad, at ingen uden Gud kunne skille de to ting fra hinanden – og dertil brugte han krokodillen!

Krokodillen kommer!

En dag begyndte ulykkerne at vælte ind over denne retskafne og hellige mand. Der blev tilsyneladende ikke taget det mindste hensyn til ham. Det var, som om en plump og grov og larmende og prustende krokodille hensynsløst trampede hen over hans retfærdighed og hellighed for slet ikke at tale om hans ejendom og besiddelser. Alt blev trampet ned. Hans rigdom forsvandt, hans anseelse forsvandt, hans indflydelse forsvandt. Folk vendte sig fra ham, deres agtelse vendte sig til afsky. Der blev ikke taget spor hensyn til den ædle mand. Han blev ikke behandlet som en, man højagter. Man glemte, hvad han havde været for mange, glemte hans fortjenester og søgte så vidt muligt at undgå ham.

Tidligere havde der været et skær af noget fint og ædelt over ham. Hans udseende havde været præget af adel og havde skabt respekt. Nu sad han oversået med bylder på en askedyngede og skrabede sig med et potteskår, og man hørte ham stønne under den ulidelige smerte.

Det sværeste var, at Gud tilsyneladende havde glemt ham. Når han råbte til ham, fik han ikke svar, endsige hjælp. Himmelen var lukket. Lidet anede Job, at Gud aldrig ville have givet krokodillen lov til at hærge hans liv, hvis ikke den kunne bruges til at rense hans hellighed fra hovmodets pletter.

Forskellige mennesker søgte at give ham råd i hans dybe lidelse, men deres råd afslørede, at de ikke forstod noget af det hele.

Jobs hustru

Som naturligt var, tog hans hustru først til orde. Hun elskede sin mand, beundrede ham og kunne ikke holde ud at se ham lide så overmenneskeligt. Hendes menneskelige kærlighed blussede ved synet af sin mands lidelser op i et ukontrolleret had til Gud, som hun gav skylden for disse lidelser, og derfor tilrødte hun sin mand at forbande Gud og selv gøre en ende på sine lidelser (kap. 2,9).

Hun forstod slet ikke krokodillen, og da den kom, fremkaldte den kun raseri imod Gud hos hende.

Vi kender os selv igen i Jobs hustru. Når de, som vi elsker højest, rammes af uforklarlige og svære lidelser, da fristes vi let til at rase imod Gud. Den menneskelige kærlighed rækker nemlig ikke længere end til, at den elskede skal have den størst mulige menneskelige lykke – og går den guddommelige kærlighed imod dette, da støder de to former for kærlighed sammen!

Hvor ofte ser vi ikke det i familier, hvor eks. en søn føler Guds kald til missionsmarken. Ved tanken på alt det, sønnen muligvis skal gå igennem af savn og lidelser derude i det fremmede, rejser forældrenes menneskelige kærlighed sig i vrede imod Gud – og de ser i en sådan situation hellere, at deres søn forlader Gud og går ud i verden, end at han bliver i Guds vilje.

Jobs hustru elskede ham med hele sin menneskelige kærlighed, ganske som Peter elskede Herren med hele sin

menneskelige kærlighed og derfor ikke ville, at Jesus skulle lide og dø. Som Herren afviste Peter, således afviste Job sin hustru: »Du dåre, skulle vi tage imod det gode fra Gud, men ikke imod det onde« (kap. 2,10). Hverken Job eller hans hustru forstod krokodillen, men medens hun rejste sig i trods imod Gud, holdt han fast ved Gud og beviste dermed, at han ejede mere af den guddommelige kærlighed end hun.

Jobs venner

Efter Jobs hustru kom hans venner for at give ham råd i hans svare nød. De holdt nogle vidunderlige taler for ham. Alt, hvad de sagde, var så sandt, så sandt, blot det ikke var Job, de havde sagt det til.

Summen af alt, hvad de sagde, var dette: »Du lider og er syg – dette kan kun skyldes, at der er synd i dit liv, thi Gud ville aldrig lade nogen retfærdig lide sådan – bekend derfor din synd, og Gud vil befri dig fra din plage.«

Det er rigtigt, at sygdom og lidelse meget ofte skyldes skjult synd i de troendes liv. Det er rigtigt, at Gud meget ofte læger og hjælper os, når vi bekender vor synd og således bringer den til lyset. Det var i og for sig rigtigt, alt hvad de sagde – og dog var det alt sammen forkert!

Skønt alt det, de sagde, i en vis forstand var rigtigt og sandt og viist og bibelsk, blev Gud dog vred på dem og sagde, at de ikke havde talt rettelig om ham (kap. 42,7). Hvordan kan det dog være?

Jo, de afslørede sig som så mange af vor tids kristne som »kommodeskuffekristne«! Kender du dem?

Det er dem, der har et færdigt svar til ethvert problem og enhver nød. Siger du f.eks. »sygdom«, så trækker de den skuffe frem, hvor deres opskrift angående dette problem ligger, og siger: »Sygdom skyldes synd. Bekendes synden, helbreder Gud for lidelsen. Gør han ikke det, er det den syges egen skyld.«

Er det da ikke rigtigt, er det ikke bibelsk? Jo, i mange tilfælde, men ikke i alle. Og det farlige ved kommodeskuffekristne er just det, at de ikke giver Helligånden nogen mulighed for at vise dem andet end det, de ser, og derfor ofte volder ubodelig skade.

Sådan var Jobs venner, og sådan er mange nidkære kristne, der gerne vil hjælpe syge og lidende. De er så sikre på deres eget syn, at de er blinde for alt andet. De er helt afhængige af deres eget syn og derfor uafhængige af Helligånden. Derfor kan de ikke lade sig lede af Gud til at sige og gøre det rette i den givne situation. De har nemlig kun een opskrift, og den kører de frem med ved alle lejligheder – de mener at se så klart, men er ofte blinde!

Åh, hvor de tilføjede den lidende Job ekstra lidelse! Deres ord var som piskesnert. Der var nemlig ikke uopgjort synd i hans liv, der var intet for ham at bekende som synd, hans lidelse var ikke en følge af synd – men de blev ved med deres: »Det må skyldes synd, det må skyldes synd« – og Job blev som så mange siden hen genstand for disse selvsikre kommodeskuffekristnes direkte og indirekte bebrejdelser.

Havde Jobs venner været åndelige mænd, havde de lagt alle deres meninger og opfattelser ned i erkendelse af, at her stod de over for noget, som overgik deres indsigt og forståelse. Så havde de ganske stille biet på, om Herren ville kaste lys over Jobs lidelser. Så havde de været så følsomme i deres ånd, at de havde kunnet fornemme, at her gjaldt det om ikke at sige for meget og ikke optræde for sikker på sig selv og sit eget syn. Men de var ikke åndelige, de var kødelige, de var som spædbørn i tro og indsigt – og just derfor var de så sikre på sig selv og deres syn. Det mærkelige er jo, at jo mindre man ved, des mere sikker er man ofte på sig selv!

Paulus siger i en lignende sammenhæng: »Mener nogen at kende noget, så kender han det endnu ikke således, som man bør kende det« (1. Kor. 8,2). Han vidste adskilligt mere om Guds veje end både Jobs venner og vi, men alligevel følte han i sin ånd, at han ikke turde være for sikker på sig selv eller sin indsigt. Derfor forblev han i enhver situation helt afhængig af Herren – og derfor undgik han også at blive som Jobs uforstandige venner, der mente, de kendte årsagen til Jobs lidelser så sikkert.

Tænk, at mene at kende sandheden og dog tage fuldkommen fejl! Tænk, at sige noget rigtigt og bibelsk og dog tale helt forkert! Denne risiko kan du kun undgå, om du ydmygt lægger alt, hvad du ved, ned for Guds fødder i erkendelsen af, at du ser kun stykkevis og delt, og gør dig afhængig af Guds Ånds ledelse i enhver situation. Da, men også kun da er du en åndelig kristen. I modsat fald er du en kommodeskuffekristen, d.v.s. en kødelig kristen. Husk nu, når du næste gang står i en eller anden situation, ikke straks at fare hen til din åndelige kommode og trække skuffen med det færdige svar ud, men bliv i stedet for ganske stille i din ånd, læg alle dine egne meninger ned og se op til din Fader og modtag lys og ledelse fra ham!

Job selv

Lidelse trådte lidelse i hælene, som ulykkerne og modgangen væltede ind over Job. Han forstod intet. Han forstod ikke, at hans hustru kunne tale, som hun gjorde. Han forstod ikke, at vennerne kunne tale, som de gjorde. Og han forstod slet ikke Gud. Hvorfor greb Gud ikke ind? Hvorfor var han tavs? Hvorfor havde han tilsyneladende vendt sig fra sin lidende tjener?

Krokodillen trampede og sondertrådte og kvasede!

Hvad gjorde Job? I dybet af sit hjerte holdt han fast ved Gud! Det er sandt, at han forløb sig og sagde noget, han ikke skulle have sagt. Det er også sandt, at han forvivrede sig og var for rask til at bedyre sin egen uskyld. Men Gud er ikke smålig. Han så forbi alt dette – han så ned i dybet af sin hårdtprøvede vens hjerte – og der så han en sjæl holde fast ved

sin Gud midt under krokodillens hensynsløse vælten sig hen over alt, hvad der var dyrebart og kært for ham.

Jo, Job holdt ud. Han holdt fast ved sin Gud, også da Gud tilsyneladende slap ham. Og det er meget, meget stort! Det er dyrebart for Gud!

Men han holdt også fast ved sit skjulte hovmod. Han kunne, som vi før så i kap. 29, ikke slippe tanken om sin fordums storhed, han længtes efter den og kunne ikke slippe den. Derfor lod Gud krokodillen hærge og ødelægge så længe. Thi dette skjulte hovmod skulle udryddes; det måtte bort, om Job skulle videre frem.

Det var en Jakobs-kamp på et højere plan. Gud kæmpede med Job for at bryde den hellige, men stærke mands skjulte hovmod, og Job kæmpede med Gud og ville ikke slippe ham. Og kampen var lang og hård. Den varede ikke som i Jakobs tilfælde en nat, men dage og nætter. Det viser os, hvor stærk Job var, og hvor svært det var (og ofte er) for Gud at bryde de helliges egen kraft, deres skjulte og ubevidste hovmod.

Men Gud gav ikke op. Han elskede sin tjener Job og tog ham under behandling med evigheden og de evige værdier for øje.

Og Job gav heller ikke op. I kap. 27,5 og 6 hører vi ham sige næsten med stædighed:

»Til jeg udånder, opgiver jeg ej min uskyld.
Jeg hævder min ret, slipper den ikke,
ingen af mine dage piner mit sind.«

Sådan taler kun en meget stærk mand. Sådan taler kun den, hvis hofteskål endnu ikke er ramt af Guds slag og gået af led. Og kampen fortsatte.

Til sidst var Jobs kræfter dog udtømt. Det skete, da Gud åbenbarede krokodillen for ham. Da gav Job tabt, thi da så han, at Guds kærlighed var bag alt det, der havde ramt ham – og denne åbenbaring af Guds uransagelige visdom og kærlighed blev ham for meget – han brød sammen, opgav sin ret, angrede i støv og aske – og fik et helt nyt møde med Gud. Da gik solen også op for Job – men også han haltede da og genvandt aldrig mere sin egen gamle kraft!

Da var den hellige frelst fra at gå til grunde i sin af hovmod plettede hellighed. Da var den hellige blevet helliggjort. Da havde krokodillen gjort sit værk – og så kunne den gå!

Da overøste Gud Job med større velsignelser og rigdomme, end han nogen sinde havde ejet i sin velmagts dage. Gud kunne nu gøre det uden at risikere, at Job skulle hovmode sig over Guds gaver – og når Gud ikke løber den risiko, er der ikke grænser for, hvad han da giver og giver og giver.

Gud har også skabt krokodillen. Nu ved du en lille smule om, hvorfor!